

חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 18)*

1. החלפת סעיף 42א במקום סעיף 42 לחוק-יסוד: הכנסת, יבוא:

"חבר הכנסת שהורשע
42א. חבר הכנסת שהורשע בפסק דין סופי בעבירה פלילית ונידון לעונש מאסר בפועל, וקבע בית המשפט, ביוזמתו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, שיש עם העבירה קלון, תיפסק חברותו בכנסת ביום שפסק הדין נעשה סופי, ואין נפקא מינה אם העבירה נעברה בזמן שהיה חבר אותה הכנסת, חבר כנסת קודמת או לפני שהיה לחבר הכנסת."

תחולה
2. חוק זה יחול על מי שהורשע בעבירה שנעברה לאחר תחילתו; מי שהורשע בעבירה שנעברה לפני תחילתו של חוק זה, תחול לגביו הוראת סעיף 42 לחוק-יסוד: הכנסת, כנוסחה ערב תחילתו של חוק זה.

יצחק רבין
ראש הממשלה

שבח וייס
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום כ"ד באייר התשנ"ה (24 במאי 1995); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2539, מיום כ"ג בשבט התשנ"ה (24 בינואר 1995), עמ' 277.
1 ס"ח התשי"ח, עמ' 69; התשנ"ה, עמ' 42.

חוק הנוער (טיפול והשגחה) (תיקון מס' 11), התשנ"ה-1995*

1. תיקון סעיף 1
1. בסעיף 1 לחוק הנוער (טיפול והשגחה) התש"ך-1960' (להלן – החוק העיקרי), אחרי ההגדרה "בית המשפט" יבוא:

"ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער" – ועדה כאמור בסעיף 24 לחוק טיפול בחולי נפש;

"חוק טיפול בחולי נפש" – חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991²;

"פסיכולוג מומחה" – פסיכולוג שאושר כמומחה לפי סעיף 8 לחוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977³;

"פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק טיפול בחולי נפש;

"פסיכיאטר מחוזי" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק טיפול בחולי נפש."

2. תיקון סעיף 3
2. בסעיף 3 לחוק העיקרי, אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) להורות כי הקטין ייברק או יטופל לפי סעיפים 33 עד 43."

* נתקבל בכנסת ביום כ"ד באייר התשנ"ה (24 במאי 1995); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2247, מיום ג' באדר התשנ"ד (14 בפברואר 1994), עמ' 224 ובהצעות חוק 2252, מיום י' באדר התשנ"ד (21 בפברואר 1994), עמ' 316.

1 ס"ח התש"ך, עמ' 52; התשנ"א, עמ' 140.

2 ס"ח התשנ"א, עמ' 58; התשנ"ד, עמ' 175.

3 ס"ח התשל"ז, עמ' 158; התשנ"ד, עמ' 67.

בדיקה נפשית
במרפאה

3ב. (א) בית משפט הדן בענינו של קטין רשאי להורות, לקטין או לאחראי על הקטין, כי על הקטין להתייצב לצורך אבחון מצבו הנפשי לבדיקה אצל פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער או אצל פסיכולוג מומחה, במקום שעליו יורה ובתנאים שיקבע, אם סבר, על סמך ראיות שהובאו בפניו, כי קיימת אפשרות של ממש כי הקטין זקוק לטיפול נפשי.

(ב) בצו לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט להורות כי התייצבות הקטין תהיה בלוויית האחראי עליו.

(ג) צו לפי סעיף זה יעמוד בתוקפו 30 ימים.

3ג. (א) בית משפט הדן בענינו של קטין רשאי להורות על אשפוז הקטין בבית חולים שעליו יורה ובתנאים שיקבע, לצורך אבחון מצבו הנפשי של הקטין, אם סבר, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מחוזי, הנסמכת על חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער שבדק את הקטין, כי קיימת אפשרות של ממש שהקטין חולה במחלת נפש או שיש לו הפרעה נפשית קשה והמחלה או ההפרעה עלולות לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיסי מיידי או להביא לנזק נפשי חמור להתפתחותו, וכי לא ניתן לאבחן את מצבו הנפשי של הקטין אלא בדרך של אשפוז.

בדיקה
פסיכיאטרית
כאשפוז

(ב) צו לפי סעיף זה יהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על שבעה ימים, ואולם רשאי מנהל בית החולים, אם נוכח כי הארכה כאמור חיונית לשם אבחון מצבו הנפשי של הקטין, להאריך את האשפוז לתקופה שלא תעלה על שבעה ימים נוספים.

(ג) לענין סעיף זה, סעיפים 3ה עד 3ז, סעיף 11 וסעיף 23, "מנהל" ו-"בית חולים" – כהגדרתם בסעיף 1 לחוק טיפול בחולי נפש.

3ד. (א) בית משפט הדן בענינו של קטין רשאי להורות על טיפול נפשי בקטין, במקום שעליו יורה ובתנאים שיקבע, ובלבד שנתקיים אחד מאלה:

טיפול נפשי
במרפאה

(1) בית המשפט נוכח, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מחוזי הנסמכת על חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער שבדק את הקטין, כי הקטין חולה במחלת נפש או אובחנה אצלו הפרעה נפשית, המצריכות טיפול פסיכיאטרי לשם מניעת סיכון פיסי לקטין או לזולתו או לשם מניעת נזק נפשי חמור להתפתחותו;

(2) בית המשפט נוכח, על סמך חוות דעת של פסיכולוג מומחה שבדק את הקטין, כי מצבו הנפשי של הקטין מצריך טיפול פסיכולוגי לשם מניעת נזק נפשי להתפתחותו.

(ב) צו לפי סעיף קטן (א) יהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלושה חודשים; בית המשפט רשאי, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר או של פסיכולוג כאמור בסעיף קטן (א), המטפל בקטין, להאריך את תוקפו של הצו לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים.

3ה. (א) בית משפט הדין בענינו של קטין רשאי להורות על אשפוזו של הקטין בבית חולים, לצורך קבלת טיפול נפשי, אם ראה על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מחוזי, הנסמכת על חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער שבדק את הקטין, כי נתקיים אחד מאלה:

(1) הקטין חולה במחלת נפש ונתקיימו בו העילות לאשפוז כפוי לפי הוראות סעיף 9 לחוק טיפול בחולי נפש;

(2) הקטין חולה במחלת נפש או אובחנה אצלו הפרעה נפשית קשה, העלולות לסכן אותו או את זולתו סיכון פיסי מיידי או להביא לנזק נפשי חמור להתפתחותו אם לא יטופל בדרך של אשפוז כאמור, ובלבד שבית המשפט לא יורה על אשפוז הקטין, אלא אם כן נוכח, על סמך חוות דעת של ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער שבדקה את הקטין, כי לא ניתן לטפל בקטין אלא בדרך של אשפוז.

(ב) בית משפט הדין בענין אשפוזו של קטין לפי סעיף קטן (א)2, רשאי להורות לקטין או לאחראי עליו, כי על הקטין להתייצב בפני ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער לצורך בדיקתו.

(ג) צו לפי סעיף קטן (א)2 יהיה לתקופה שקבע בית המשפט ושלא תעלה על 30 ימים; בית המשפט רשאי, על סמך המלצה של ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער, לפיה מוסיפים להתקיים בקטין התנאים לאשפוזו לפי סעיף קטן (א)2, והמלווה בתכנית טיפול, להאריך את תוקפו של הצו לתקופות נוספות, שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים.

13. (א) בהליך לפי סעיף 4 לחוק טיפול בחולי נפש, בענין קטין שמלאו לו חמש עשרה שנים, שאינו מסכים לאשפוזו בבית חולים בידי האחראי עליו, יהיה הקטין משיב.

מעמדו של קטין
המתנגד לאשפוז
פסיכיאטרי

(ב) בהליך לפי סעיף זה ימנה בית המשפט לקטין עורך דין שייצגו, וזולת אם הקטין בחר להיות מיוצג על ידי עורך דין מטעמו.

13. (א) לבקשתו של קטין רשאי בית משפט להורות על בדיקה או על טיפול בו לפי סעיפים 3 עד 3ה, אף אם לא נתקיימו כל התנאים המנויים בהם ולמרות התנגדותו של האחראי על הקטין, ובלבד שנתקיימו שניים מאלה:

בקשת קטין
לאשפוז
פסיכיאטרי

(1) לקטין מלאו חמש עשרה שנים;

(2) בית המשפט נוכח כי הקטין מבין את מהות הבדיקה או הטיפול ואת השלכותיהם והוא מעונין להיבדק או לקבל טיפול.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא יורה בית משפט על אשפוזו של קטין בבית חולים לצורך בדיקה או טיפול אלא לאחר שנוכח, על סמך חוות דעת של פסיכיאטר מחוזי, הנסמכת על חוות דעת של פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער שבדק את הקטין, כי מצבו הנפשי של הקטין מצריך אשפוזו בבית חולים לצורך בדיקה או טיפול.

4. בסעיף 8 לחוק העיקרי, במקום "לא ינקוט בית המשפט באחת הדרכים לפי סעיף 3 ולא יתן החלטה אחרת לפי חוק זה" יבוא "לא יתן בית משפט החלטה לפי חוק זה".
5. האמור בסעיף 11 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:
- "(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי להסמיך פקיד סעד להורות ללא הסכמת האחראי על הקטין, כי הקטין ייבדק בדיקה פסיכיאטרית או כי יאושפו בבית חולים, אך רשאי פקיד הסעד לנקוט אחת מאלה:
- (1) לפנות בענינו של הקטין לפסיכיאטר מחוזי, על מנת שישקול אם להורות כי הקטין יובא בדחופות לבדיקה פסיכיאטרית לפי סעיף 6 לחוק טיפול בחולי נפש;
- (2) להביא קטין לבית חולים לשם בדיקה רפואית, נפשית וגופנית, בידי פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער, לצורך החלטה לפי סעיף 5 לחוק טיפול בחולי נפש".
6. האמור בסעיף 20 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:
- "(ב) סמכויות בית המשפט לפי סעיפים 33 עד 35, באות להוסיף על הסמכויות הנתונות לפסיכיאטר מחוזי או לאחרים בחוק טיפול בחולי נפש".
7. האמור בסעיף 23 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:
- "(ב) אשפוז של קטין לצורך אבחנה או טיפול, לא יתועד במסמכים או במאגרי מידע של מערכת בריאות הנפש, למעט בתיק האישי או הרפואי של הקטין בבית החולים, אלא אם כן אובחן כחולה במחלת נפש המסכנת אותו או את זולתו.
- (ג) מי שהגיעה אליו ידיעה בקשר לבדיקה, לטיפול או לאשפוז פסיכיאטריים של קטין, ישמרנה בסוד ולא יגלנה אלא במידה הנדרשת על פי דין".
8. בחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991 -
- (1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "ועדה פסיכיאטרית" יבוא: "ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער" - ועדה פסיכיאטרית מחוזית שמונתה לפי סעיף 24א, ואחרי ההגדרה "פסיכיאטר" יבוא: "פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער" - רופא שהוא בעל תואר מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר לפי פקודת הרופאים".
- (2) בסעיף 3, במקום הסיפה המתחילה במלים "היה החולה קטין" יבוא "היה החולה קטין, ייבדק בידי פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער".
- (3) אחרי סעיף 4 יבוא:
- 4א. (א) בסעיף זה ובסעיפים 4ב, 5 ו-6 -
- "אשפוז קטין בהסכמת האחראי עליו
- "אחראי על קטין" - הורה, הורה מאמץ או אפוטרופוס, למעט אם הקטין הוצא ממשמורתם על פי סעיף 3(4) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 (להלן - חוק הנוער);
- "בית המשפט", ו"פקיד סעד" - כהגדרתם בסעיף 1 לחוק הנוער.
- (ב) אחראי על קטין רשאי לבקש את אשפוזו של הקטין בבית חולים ולהסכים בשמו לאשפוזו ולטיפול בו.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), לא יאושפו קטין בהסכמת האחראי עליו, אם מלאו לו חמש עשרה שנים והוא אינו מסכים להתאשפו, אלא באישור בית המשפט שיינתן לפי הוראות חוק הנוער, ועל פי העילות המנויות בו לאשפוזו כפוי של קטין.

(ד) נוכח מנהל, פסיכיאטר או אדם אחר המטפל בקטין בבית חולים, כי קטין שאושפו בהסכמת האחראי עליו אינו מסכים לאשפוזו, יודיע על כך, בהקדם האפשרי, לפקיד סעד; מלאו לקטין חמש עשרה שנים, יביא פקיד הסעד את ענינו להכרעת בית המשפט; לא מלאו לקטין חמש עשרה שנים, יביא את ענינו לוועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער, אשר תבחן אם לא ניתן לטפל בקטין אלא בדרך של אשפוז ותורה על המשך אשפוזו או על שחרורו של הקטין בהתאם לממצאיה.

(ה) אשפוזו קטין בהסכמת האחראי עליו, למעט אשפוז שאינו כולל לינה בבית חולים, יהיה לתקופה שלא תעלה על חודשים.

(ו) ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער רשאית, לפי בקשה מנומקת בכתב של המנהל, להאריך בהתאם לתכנית טיפול, את תקופת האשפוז לתקופות נוספות, שכל אחת מהן לא תעלה על שלושה חודשים, אם שוכנעה כי הקטין זקוק לטיפול המחייב את הארכת תקופת האשפוז.

(ז) האחראי על קטין, פקיד סעד, או קטין שמלאו לו חמש עשרה שנים, וכן המנהל, רשאים, בכל עת, לפנות אל הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית לילדים ולנוער בבקשה לדיון נוסף בענין אשפוזו של הקטין.

4ב. קטין שמלאו לו חמש עשרה שנים רשאי לבקש להתאשפוז מרצונו בבית חולים, ולתת הסכמתו לאשפוז לפי הוראות סעיף 4; ואולם, בהעדר הסכמת האחראי עליו, לא יאושפו הקטין אלא באישור בית המשפט לפי סעיף 3 לחוק הנוער.

אשפוז בהסכמת הקטין בלבד

(4) בסעיף 5, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) הובא קטין לבית חולים בידי פקיד סעד רשאי המנהל לקבלו לאשפוז, בניגוד לרצונו, לאחר שנבדק כאמור בסעיף 3, אף אם לא נתמלאו לגביו התנאים לאשפוז לפי הוראות סעיף 9(א), אם נמצא בבדיקה כי קיימת אפשרות של ממש שהקטין חולה במחלת נפש או שיש לו הפרעה נפשית קשה, העלולות לסכן אותו או את זולתו סיכון פיסי מידי.

(ד) תקופת אשפוזו דרוף לפי סעיף קטן (ג) לא תעלה על ארבעים ושמונה שעות; בתום התקופה האמורה ישוחרר הקטין אלא אם כן ניתנה בתוך אותה תקופה הוראת אשפוז או שהאחראי עליו הסכים לאשפוזו לפי סעיף 4 ואם מלאו לקטין 15 שנים הסכים אף הוא לאשפוזו, או שבית המשפט הורה על אשפוזו לפי הוראות חוק הנוער."

(5) האמור בסעיף 6 יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) פסיכיאטר מחוזי רשאי להורות בכתב, על פי בקשת פקיד סעד כי קטין יובא בדחיפות לבדיקה פסיכיאטרית, אם קיימות לדעתו ראיות לכאורה כי

הקטין חולה במחלת נפש או שיש לו הפרעה נפשית, והמחלה או ההפרעה עלולות לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיסי.

(ג) בדיקה פסיכיאטרית של קטין לפי סעיף זה, תיערך בידי פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער.

(6) אחרי סעיף 24 יבוא:

24א. (א) השר ימנה חברים לועדות פסיכיאטריות מחוזיות לילדים ולנוער מתוך רשימות כמפורט להלן:

יועדה
פסיכיאטרית
מחוזית לילדים
ולנוער

(1) רשימת משפטנים הכשירים לשמש שופטי בית משפט שלום שערך שר המשפטים;

(2) רשימת רופאים בעלי תואר מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר;

(3) רשימת פסיכולוגים בעלי תואר מומחה בפסיכולוגיה קלינית בעלי נסיון מקצועי בטיפול בילדים ובנוער, שערכה מועצת הפסיכולוגים כמשמעותה בסעיף 47 לחוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977 (בסעיף זה – המועצה);

(4) רשימת פסיכולוגים בעלי תואר מומחה בפסיכולוגיה חינוכית בעלי נסיון מקצועי, שערכה המועצה;

(5) רשימת עובדים סוציאליים בעלי נסיון מקצועי בתחום ילדים ונוער, שערך שר העבודה והרווחה.

(ב) ועדה פסיכיאטרית לילדים ולנוער תדון במותב של חמישה שיתמנו אחד מתוך כל אחת מן הרשימות המפורטות בסעיף קטן (א); יושב ראש המותב יהיה החבר שנתמנה מתוך רשימת המשפטנים.

(ג) לא יתמנה חבר למותב העומד לדון בענין אשפוזו של קטין בבית החולים שבו מועסק אותו חבר.

(ד) הוראות סעיף 24(ב) ו-(ד) יחולו על ועדות פסיכיאטריות מחוזיות לילדים ולנוער בשינויים המחוייבים.

(ה) הוראות חוק זה, ככל שהן מתייחסות לועדה פסיכיאטרית, יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת.

אורה נמיר
שרת העבודה והרווחה

יצחק רבין
ראש הממשלה

שבת וייס
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

